

Dosar nr. 16357/302/2012

R O M Â N I A

JUDECĂTORIA SECTORULUI 5 BUCUREȘTI - SECTIA A II -A CIVILA

.....
Sentinta civila nr. 2720/2013
Ședința publică de la 27 Martie 2013
Instanta constituita din:
PREȘEDINTE - IULIA URSAN
GREFIER - ADRIANA STOIAN

Pe rol se afla solutionarea cauzei civile privind pe reclamantul VOICULESCU DAN și pe pârâtul BASESCU TRAIAN, având ca obiect acțiune în constatare, obligația de "a face".

Dezbaterile au avut loc in sedinta publica din data de 13.03.2013 si au fost consemnate in incheierea de sedinta de la termenul respectiv, care face parte integranta din prezenta, cand instanta, avand nevoie de timp pentru a delibera, a amanat pronuntarea la data de 20.03.2013 si apoi pentru azi, data de 27.03.2013, cand a hotarat urmatoarele:

INSTANȚA

Deliberand asupra cauzei civile de față, constată următoarele:

Prin cererea inregistrata pe rolul acestei instante la data de 10.07.2012 sub nr. 16357/302/2012 reclamantul VOICULESCU DAN a chemat in judecata pe pârâtul BASESCU TRAIAN, solicitand instantei ca prin hotararea pe care o va pronunța sa constate ca sustinerea paratului, potrivit careia reclamantul ar fi afirmat „Trebuie sa controlam justitia” din cadrul discursului sau din fata Parlamentului din data de 05 iulie 2012, precum si afirmatia „este mai important pentru dumneavoastra sa puneti mana pe toate parghiile puterii, inclusiv pe justitie, pentru a va apara, eventual, penalii - vine randul domnului Voiculescu, daca am inteles bine din presa. L-ati salvat acum doua saptamani, nu stiu daca fara sa puneti mana pe structurile justitiei veti reusi sa o faceti si in continuare” din cadrul discursului sau din fata Parlamentului din data de 06 iulie 2012, reprezinta fapte ilicite, prin care a fost afectata onoarea si reputatia reclamantului, de natura a angaja raspunderea civila delictuala a paratului; sa fie obligat paratul sa retracteze in mod public afirmatiile facute in fata Parlamentului la datele de 05 iulie 2012 si 06 iulie 2012 la adresa reclamantului; sa fie obligat paratul la publicarea integrala a hotararii definitive ce se va pronunța in dosar, pe cheltuiala sa, in trei cotidiene centrale (Evenimentul Zilei, Adevarul si Romania Libera). Totodata, a solicitat obligarea paratului la plata cheltuielilor de judecata, reprezentand taxa judiciara de timbru, timbru judiciar, onorariu de avocat etc.

In motivarea cererii, reclamantul arata ca in data de 05 iulie 2012, cu ocazia discursului pe care paratul l-a tinut in cadrul sedintei comune a Camerei Deputatilor si Senatului, in scopul de a se apara impotriva acuzatiilor de incalcare a Constitutiei Romaniei, formulate de reprezentantii USL si de a-i determina pe membrii Camerei Deputatilor si Senatului sa nu voteze in sensul suspendarii sale din functia de presedinte al Romaniei, paratul a sustinut ca suspendarea sa nu ar reprezenta altceva decat o incercare a USL de a supune propriilor interese politice institutiile statului,

cu precadere cele care isi desfasoara activitatea in domeniul justitiei. Paratul a sustinut ca reclamantul ar fi afirmat „Trebuie sa controlam justitia”.

Ulterior declaratiei sus-mentionate, la data de 06 iulie 2012, cu ocazia celui de-al doilea discurs tinut de parat in cadrul sedintei comune a Camerei Deputatilor si Senatului, cu incalcarea prezumtiei de nevinovatie si a principiilor care guverneaza desfasurarea activitatii de catre presedintele unei tari, caracterizata prin impartialitate si neingerinta in activitatea institutiilor statului a facut urmatoarea afirmatie: „Ceea ce faceti de doua spatamani nu reprezinta nimic altceva decat o puternica zdruncinare a statului de drept, spre a-l pune la dispozitia USL. Eu cred ca este o greseala si ceea ce ati facut va avea consecinte pe termen lung. N-as vrea sa intru acum in detalii, dar va asigur ca ori nu aveti o evaluare corecta asupra a ceea ce faceti, ori o aveti si nu va pasa, pentru ca este mai important pentru dumneavoastra sa puneti mana pe toate parghiile puterii, inclusiv pe justitie, pentru a va apara eventual, penalii – vine randul domnului Voiculescu, daca am inteles bine din presa. L-ati salvat acum doua saptamani, nu stiu daca fara sa puneti mana pe structurile justitiei veti reusi sa o faceti si in continuare. Sigur, parerea mea este ca obiectivul principal pe care il aveti este sa puneti sub control justitia”.

Apreciaza ca sunt indeplinite conditiile angajarii raspunderii civile delictuale a paratului pentru savarsirea de fapte ilicite, prin care a fost incalcat dreptul reclamantului la imagine, prestigiu si onoare.

Fapta ilicita este reprezentata de afirmatia speculativa, neadevarata si denigratoare facuta de parat cu privire la actiunile reclamantului cu ocazia discursului tinut in Parlament la data de 05 iulie 2012. Paratul a incercat din rasputeri sa-l discrediteze public, raspandind ideea ca este un personaj corupt, care incearca sa afecteze independenta justitiei prin subordonarea acesteia intereselor sale si prin savarsirea de trafic de influenta.

S-a incercat a se inocula in mintea publicului ideea potrivit careia reclamantul, alaturi de tertele persoane, care fac parte din USL, se face vinovat de toate faptele de coruptie care vizeaza justitia.

Atat CEDO, cat si Constitutia Romaniei recunosc si garanteaza dreptul la libera exprimare, subliniind ca exercitarea acestui drept nu trebuie sa prejudicieze demnitatea, onoarea, viata particulara a persoanei, precum si dreptul la imagine al acesteia. Or, prin declaratia facuta paratul a depasit tocmai limitele impuse de CEDO si Constitutia Romaniei.

Prejudiciul moral, de imagine suferit de catre reclamant este reprezentat de deteriorarea reputatiei, a imaginii sale, ca urmare a declaratiilor facute de parat in cadrul emisiunilor posturilor de televiziune care au preluat declaratiile paratului in direct, precum si in cadrul articolelor publicate de presa din Romania.

In ceea ce priveste impactul declaratiilor care sunt incriminate drept fapte ilicite in cauza, considera ca trebuie apreciat tinandu-se seama de momentul ales pentru realizarea declaratiilor defaimatoare la adresa reclamantului (dezbatere cu ocazia votarii suspendarii din functia de presedinte al Romaniei), de intentia paratului (de a-si atrage electoratul in eventualitatea in care s-ar ajunge la un referendum care sa aiba drept subiect demiterea paratului din functia de presedinte al Romaniei (precum si de amploarea impactului (toate televiziunile, cotidienele si presa electronica din Romania acordandu-i ample articole si comentarii).

Legatura de cauzalitate intre fapta ilicita si atingerea adusa drepturilor personal nepatrimoniale ale reclamantului rezulta implicit din mecanismul prezumtiei dezvoltat anterior, in sensul ca atingerea drepturilor rezulta din

chiar savarsirea faptei ilicite de defaimare si denigrare prin afirmatiile facute in public si prin difuzarea afirmatiilor respective in cadrul unor posturi publice de televiziune si in cuprinsul unor ziare de larga circulatie.

Vinovatia paratului este determinata prin raportarea comportamentului acestuia la comportamentul model al unei persoane abstracte, luata ca termen de comparatie, in speta modelul cetateanului, astfel cum este el trasat de normele constitutionale si civile interne si internationale, care impun limite clare ale libertatii sale de opinie si exprimare.

In drept, actiunea a fost intemeiata pe disp. art.72, art.73, art. 253, art. 1349, art.1357 si urm., art. 1373, art. 1381, art.1382, art. 1385, art. 1386 C.c. intrat in vigoare la data de 01.11.2011, art. 112 C.p.c, art. 30 alin.6 , art. 57, art.80 din Constitutia Romaniei, precum si celelalte dispozitii legale invocate in cererea de chemare in judecata.

In sustinerea cererii, au fost atasate la dosar, in fotocopie, urmatoarele inscrieri: discursul dlui Traian Basescu tinut in cadrul sedintei comune a Camerei Deputatilor si Senatului din data de 05 iulie 2012; discursul dlui Traian Basescu tinut in cadrul sedintei comune a Camerei Deputatilor si Senatului din data de 06 iulie 2012; dvd cu inregistrarea preluarii discursurilor paratului din datele de 05 iulie 2012 si 06 iulie 2012, preluate de posturile tv; articole de presa cu privire la discursurile paratului.

Actiune legal timbrata.

La termenul din data de 13.03.2013 instanta a incuviintat pentru reclamant proba cu inscrieri, in temeiul art. 167 alin.1 C.p.c. Totodata, a respins proba cu interogatoriul paratului, solicitata de reclamant, ca nefiind utila cauzei si a luat act de faptul ca reclamantul a renuntat la administrarea probei testimoniale, precum si de faptul ca paratul nu a formulat intampinare si nici nu a solicitat administrarea de probe in apararea sa.

Analizand actele si lucrarile dosarului, instanta constata urmatoarele:

In data de 05.07.2012, cu ocazia initierii procedurii de suspendare din functia de Presedinte al Romaniei, in cadrul discursului tinut in fata Parlamentului - sedinta comuna a Camerei Deputatilor si Senatului, paratul a afirmat: "Am vazut si afirmatiile facute de unul din liderii spirituali ai liderilor USL, domnul Voiculescu: trebuie sa controlam justitia".

De asemenea, in cuprinsul discursului tinut, cu aceeași ocazie (suspendarea Presedintelui), in data de 06.07.2012 in fata Parlamentului, paratul a mai afirmat: "E mai important sa puneti mana pe toate parghile puterii, inclusiv pe justitie, pentru a va apara, eventual, penalii - vine randul domnului Voiculescu, daca am inteles bine din presa. L-ati salvat acum doua saptamani, nu stiu daca fara sa puneti mana pe structurile justitiei veti reusi sa o faceti in continuare".

Prin aceste afirmatii, reclamantul a aratat ca i-a fost afectata onoarea si reputatia prin incalcarea prezumtiei de nevinovatie si a principiilor care guverneaza desfasurarea activitatii de catre presedintele unei tari.

Fata de aceste afirmatii si prin prisma dispozitiilor legale invocate de reclamant, relevante sunt prevederile art. 30 al. 6 din Constitutia Romaniei conform carora „Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”.

De asemenea, dispozitiile art. 72 N.C.civ. (in vigoare din 01.10.2011) arata ca „Orice persoană are dreptul la respectarea demnității sale. Este interzisă orice atingere adusă onoarei și reputației unei persoane, fără consimțământul acesteia ori fără respectarea limitelor prevăzute la art. 75”.

În acest sens, art. 75 N.C.civ. arată ca „Nu constituie o încălcare a drepturilor prevăzute în această secțiune atingerile care sunt permise de lege sau de convențiile și pactele internaționale privitoare la drepturile omului la care România este parte. Exercițarea drepturilor și libertăților constituționale cu bună credință și cu respectarea pactelor și convențiilor internaționale la care România este parte nu constituie o încălcare a drepturilor prevăzute în prezenta secțiune”.

Raportat la art. 20 din Constituția României, în baza căreia dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte iar dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile, instanța are în vedere și dispozițiile art. 10 din CEDO (Convenție ratificată de România prin Legea nr. 30/1994).

Astfel, conform art. 10 din CEDO „Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații sau idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiofuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare. **Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restringeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică,** pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, **protecția reputației sau a drepturilor altora,** pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești”.

Pe de altă parte dispozițiile art. 8 al. 1 din CEDO protejează dreptul individului la viața privată, demnitate, onoare, reputație, imagine: „Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale”.

În ceea ce privește aplicarea celor două articole, 8 și 10 CEDO, Curtea, deși a dat dovadă de o flexibilitate aparte față de limitele impuse unui discurs politic, a considerat că **libertatea de exprimare va prevala asupra dreptului la o viață privată doar în situația în care sunt dezbatute probleme de interes general.** Se considera, astfel, că trebuie să existe un echilibru între protecția dreptului consacrat de art. 10 și a dreptului la reputație al persoanelor vizate, care, ca element al vieții private, este protejat de art. 8 al. 1 din Convenție.

În acest sens, în opinia Curții, libertatea de exprimare constituie unul dintre fundamentele esențiale ale unei societăți democratice, una din condițiile primordiale ale progresului acesteia și ale împlinirii fiecărei persoane, dreptul la liberă exprimare implicând două elemente interdependente: libertatea de exprimare a unei opinii și libertatea de informare. Însa, dreptul la libertate de exprimare nu poate fi considerat ca fiind un drept absolut, ci comportă anumite limitări. Pentru catalogarea limitelor libertății de exprimare, Curtea a arătat că trebuie ținut cont de calitatea persoanelor implicate în acest raport, eventual funcțiile publice pe care le detin acestea, contextul în care s-a produs evenimentul.

Astfel, Curtea afirmă că anumite categorii de persoane, politicienii în primul rând, trebuie să suporte, din cauza funcției lor, limite ale criticii mult mai ridicate decât

in cazul unui simplu particular. Pe de alta parte, o functie politica sau publica expune persoana in cauza inevitabil unui control atent al faptelor si gesturilor sale, control ce este exercitat atat de institutiile de publicitate, mass-media, cat si de masa cetatenilor, impunandu-se, astfel, un comportament tolerant.

Astfel cum arata Curtea, in cauza nr. 26958/95, Jerusalem contra Austriei, libertatea de exprimare este foarte importanta pentru un ales al poporului, acesta reprezinta electoratul, semnaleaza preocuparile lor si le protejeaza interesele. In consecinta, ingerintele in libertatea de exprimare impun un control mai strict. (asemenea cauza Castells c. Spaniei)

In speta, in analiza caracterului ilicit al faptei savarsite de parat, instanta va tine cont atat de legislatia interna in materie, in vigoare la data savarsirii faptei (in special art. 253 al. 1 lit. c din N.C.civ.), cat si de Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, ratificata de Romania in 1994.

Cum, prin constatarea caracterului ilicit al faptei se urmareste obtinerea unei satisfactii sau reparatii de natura morala, trebuie analizate, in primul rand, conditiile raspunderii civile delictuale, conditii reprezentate de *existenta unui prejudiciu; existenta unei fapte ilicite/atingere ilicita si a legaturii de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, precum si a vinovatiei.*

Se retine ca prejudiciul constă în rezultatul negativ suferit ca urmare a faptei ilicite săvârșite de o altă persoană și poate fi patrimonial sau nepatrimonial. De asemenea, prejudiciul trebuie să fie cert și să nu fi fost reparat încă, iar un prejudiciu viitor poate fi cert dacă este sigur că se va produce.

In speta se reclama un prejudiciu moral, de imagine, reclamantul precizand ca reputatia sa a fost deteriorata prin afirmatiile facute de parat, afirmatii preluate de presa si posturile de televiziune.

Fapta ilicita este definita ca fiind orice fapta prin care, incalcandu-se normele dreptului subiectiv sau regulile de convietuire sociala, sunt cauzate prejudicii dreptului subiectiv apartinand unei persoane.

Se reclama, de asemenea, faptul ca suntem in prezenta unei fapte ilicite comise, savarsita prin efectuarea unor afirmatii speculative, neadevarate, denigratoare raportate la persoana reclamantului.

Vinovatia este exprimata de atitudinea subiectiva a celui ce a savarsit fapta ilicita fata de aceasta fapta. In dreptul civil este suficienta existenta chiar si a culpei celei mai usoare pentru angajarea integrala a raspunderii. In speta, fiind in prezenta unei actiuni in care se reclama atingerea adusa onoarei, reputatiei, imaginii, este suficienta dovedirea atingerii aduse personalitatii pentru ca existenta vinovatiei si a prejudiciului sa se prezume. Deci, sarcina dovedirii existentei unui motiv justificativ in savarsirea faptei revine paratului.

Cat priveste indeplinirea acestor conditii, instanta are in vedere, in primul rand, comportamentul paratului, care a afirmat public, in cadrul sedintei comune a celor doua camere ale Parlamentului, ca reclamantul, impreuna cu gruparea politica din care face parte, urmareste sa controleze institutiile statului, inclusiv justitia, pentru a scapa de rigorile legii si de dosarele penale ce il privesc.

De asemenea, se are in vedere contextul in care a fost facuta afirmatia, respectiv cu ocazia discursului tinut in fata Parlamentului - in sedinta comuna a Camerei Deputatilor si Senatului, sedinta ce a avut ca scop initierea procedurii de suspendare din functie a Presedintelui Romaniei, functie detinuta de parat.

Ori, desi suntem in prezenta a doua personaje publice, politice, iar Curtea Europeana a Drepturilor Omului manifesta toleranta fata de astfel de functii in domeniul constatarii caracterului ilicit al faptelor savarsite de acestia, aceasta toleranta trebuie raportata la contextul in care au avut loc afirmatiile reclamate si care au adus prejudicii unuia dintre ei.

Astfel, instanta constata ca afirmatia "E mai important sa puncti mana pe toate parghiile puterii, inclusiv pe justitie, pentru a va apara, eventual, penalii ..." (cu referire expresa la persoana reclamantului) este de natura a aduce atingere imaginii acestuia. De asemenea, se constata ca afirmatiile de natura calomnioasa au fost facute cu prilejul initierii unei proceduri de suspendare din functie, procedura ce se referea la parat, respectiv la activitatea desfasurata de acesta in functia de presedinte al tarii si nu la reclamant. Deci, obiectul si scopul sedintei celor doua camere nu a avut legatura cu persoana sau activitatea reclamantului.

De asemenea, **afirmatiile prezentate nu pot fi catalogate ca informatii cu caracter sau de interes general, public, politic.**

In ceea ce priveste calitatea, functiile publice, politice detinute de cei doi, instanta are in vedere atat pozitia ocupata de reclamant, la acea data reprezentant al unui partid politic, membru in Parlamentul Romaniei, cat si cea a paratului, respectiv de Presedinte al Romaniei, functie care, intr-un stat democratic, reclama si o anumita cenzura in comportamentul public afisat, cu atat mai mult atunci cand se poate pune problema incalcarii art. 8 din CEDO, referitor la respectarea vietii private, de familie, a reputatiei unei persoane.

Astfel, data fiind functia paratului, precum si motivul intrunirii celor doua camere ale Parlamentului, discursul paratului a fost preluat de majoritatea posturilor de televiziune si de presa, punandu-se accent pe referirile la persoana reclamantului, afectand cu atat mai mult reputatia si imaginea acestuia.

Avem, astfel, dovedita si legatura de cauzalitate dintre fapta ilicita si prejudiciu, prin raportul direct ce rezulta din fapta comisiva a paratului ce a produs un prejudiciu moral si personal reclamantului. De subliniat faptul ca, in speta, nu suntem in prezenta unor fapte penale savarsite de reclamant si constatate ca atare de instantele judecatoresti.

Tot in acest sens este importanta si atitudinea manifestata de parat in prezentul dosar, parat care nu a inteles sa formuleze eventuale aparari in cauza in sensul dovedirii bunei credinte concretizate in intentia de a informa opinia publica asupra unor chestiuni de interes general pentru a beneficia de protectia art. 10 din Conventie, lasand sa se intrevada doar intentia de a afecta reputatia reclamantului. In speta, suntem in prezenta unor afirmatii referitoare la fapte determinate susceptibile de a fi probate. Astfel, in cauza Vides Aizsardzibas Klubs c. Letoniei, cauza Markt Intern Verlag GMBH si Klaus Beerman c. Germaniei, Curtea a aratat ca o distorsiune a realitatii, realizata cu rea-credinta poate, uneori, sa depaseasca limitele criticii acceptabile iar o afirmatie adevarata poate sa fie dublata de remarci suplimentare, judecati de valoare, supozitii, chiar insinuari susceptibile de a crea o imagine eronata in ochii publicului.

Astfel, pentru considerentele aratate si tinand cont de dispozitiile art. 72, 75, 253, 1349, 1357 si urm. N.C.civ., art. 30 al. 5 si art. 20 din Constitutia Romaniei, art. 8 si 10 CEDO, instanta va constata caracterul ilicit al faptei paratului, fapta ce consta in afirmatiile de natura calomnioasa facute la adresa reclamantului cu ocazia discursului tinut in zilele de 05 si 06.07.2012 in fata Parlamentului.

In ceea ce priveste petitele 2 si 3 ale actiunii, referitoare la obligarea paratului la retractarea in mod public a afirmatiilor facute in fata Parlamentului la adresa reclamantului, precum si obligarea paratului la publicarea integrala a hotararii definitive ce se va pronunta in prezentul dosar, instanta considera ca, prin admiterea primului capat de cerere si recunoasterea drepturilor reclamantului, i s-a adus acestuia o reparatie corespunzatoare incalcarii drepturilor mentionate. De altfel, publicarea hotararii ar avea doar un rol preventiv-educativ, ceea ce nu e cazul in speta.

In acest sens, jurisprudenta CEDO (cauza Cumpana si Mazare c. Romaniei) a statuat ca si simpla constatare a unei incalcarii reprezinta, in sine, o reparatie echitabila suficienta pentru prejudiciul moral suferit de reclamant.

In concluzie, fata de cele consemnate, instanta va admite in parte actiunea reclamantului, va constata caracterul ilicit al faptei deduse judecatii si va respinge capetele 2 si 3 ale cererii, ca neintemeiate.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE**

Admite in parte actiunea, formulata de reclamantul **VOICULESCU DAN**, cu domiciliul ales la **SCA „Cozmacluc, Puiu & Oprea” in Bucuresti, sector 1, str. A.P. Cehov, nr.2, etaj. 3** in contradictoriu cu pârâtul **BĂSESCU TRAIAN**, domiciliat in **Bucuresti, sector 2, str. Stefan Mihailcanu, nr.2, etaj. 2**

Constata caracterul ilicit al faptei deduse judecatii.
Respinge capetele 2 si 3 ale actiunii, ca neintemeiate.
Cu apel in termen de 15 zile de la comunicare.
Pronunțată în ședința publică de la 27 Martie 2013.

PRESEDINTE,

GREFIER,

Red I.U./Th.red.A.S., I.U./4 ex.